

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 48/22
Λουξεμβούργο, 22 Μαρτίου 2022

Απόφαση στην υπόθεση C-508/19, Prokurator Generalny
(Πειθαρχικό τμήμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου – Διορισμός)

Το Δικαστήριο κρίνει απαράδεκτη την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε πολωνικό δικαστήριο προκειμένου να διευκρινιστεί αν το δίκαιο της Ένωσης του παρέχει την εξουσία, την οποία δεν έχει δυνάμει του πολωνικού δικαίου, να διαπιστώσει ότι δεν υφίσταται υπηρεσιακή σχέση δικαστή λόγω πλημμελειών της πράξης διορισμού του

Τα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο δεν ανταποκρίνονται σε αντικειμενική ανάγκη για την επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί

Τον Ιανουάριο του 2019 κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία κατά της Μ. F., δικαστού στο Sąd Rejonowy w P. (επαρχιακό δικαστήριο P., Πολωνία), λόγω προβαλλόμενων καθυστερήσεων στην εκδίκαση των υπ' ευθύνη της υποθέσεων. Ο J. M., υπό την ιδιότητα του Προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Πολωνία) ο οποίος διευθύνει τις εργασίες του πειθαρχικού τμήματος του τελευταίου αυτού δικαστηρίου, όρισε το Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] (πειθαρχικό δικαστήριο του Εφετείου [...], Πολωνία) ως αρμόδιο να επιληφθεί της πειθαρχικής διαδικασίας.

Η Μ. F., εκτιμώντας ότι ο διορισμός του J. M. στο ως άνω πειθαρχικό τμήμα ενείχε διάφορες παρατυπίες, άσκησε αγωγή ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου με αίτημα να αναγνωριστεί η ανυπαρξία υπηρεσιακής σχέσης μεταξύ του J. M. και του δικαστηρίου αυτού, ζητώντας παράλληλα από το τελευταίο να αναστείλει την πειθαρχική διαδικασία που κινήθηκε εναντίον της. Ένα από τα τμήματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (τμήμα εργατικών και κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών, στο εξής: αιτούν δικαστήριο), ορίστηκε ως αρμόδιο να εξετάσει τα αιτήματα της Μ. F.

Το αιτούν δικαστήριο, αφού διαπίστωσε ότι η εντολή για την άσκηση καθηκόντων δικαστή απηχεί έννομη σχέση διεπόμενη από το δημόσιο δίκαιο και όχι από το αστικό δίκαιο και ότι, ως εκ τούτου, μια αγωγή όπως αυτή της κύριας δίκης δεν μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κώδικα πολιτικής δικονομίας, διερωτάται αν η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης, και η υποχρέωση των κρατών μελών, βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, να διασφαλίζουν ότι τα δικαστήρια της έννομης τάξης τους τα οποία μπορούν να αποφαινούνται επί θεμάτων καλυπτόμενων από το δίκαιο της Ένωσης πληρούν τις απαιτήσεις που απορρέουν από την ως άνω αρχή, ειδικότερα δε την απαίτηση να είναι ανεξάρτητα, αμερόληπτα και να έχουν συσταθεί νομίμως, έχουν ως συνέπεια ότι παρέχεται στο αιτούν δικαστήριο η εξουσία, την οποία δεν διαθέτει δυνάμει του πολωνικού δικαίου, να διαπιστώσει, στο πλαίσιο της διαδικασίας της κύριας δίκης, ότι ο εναγόμενος δεν έχει εντολή για την άσκηση καθηκόντων δικαστή.

Με τη σημερινή απόφασή του, **το Δικαστήριο κρίνει απαράδεκτη την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.**

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα ερωτήματα που υποβάλλει ένα εθνικό δικαστήριο πρέπει να ανταποκρίνονται σε αντικειμενική ανάγκη για την επίλυση της διαφοράς της οποίας το τελευταίο έχει επιληφθεί και ότι, επομένως, η συνεργασία μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων την οποία καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ προϋποθέτει, καταρχήν, ότι το αιτούν δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της διαφοράς της κύριας δίκης, προκειμένου αυτή να μη θεωρηθεί ως αμιγώς υποθετική. Μολονότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τούτο ενδέχεται να μην

ισχύει σε ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις, μια τέτοια λύση δεν μπορεί να γίνει δεκτή εν προκειμένω.

Συγκεκριμένα, πρώτον, το ίδιο το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, όταν επιλαμβάνεται αγωγής με αίτημα την αναγνώριση της ανυπαρξίας έννομης σχέσης, δεν διαθέτει δυνάμει του εθνικού δικαίου την αρμοδιότητα που θα του επέτρεπε να αποφανθεί επί της νομιμότητας της επίμαχης πράξης διορισμού.

Δεύτερον, η αγωγή που άσκησε η Μ. Φ. αποσκοπεί, στην πραγματικότητα, στην αμφισβήτηση της απόφασης με την οποία ο J. Μ. όρισε το πειθαρχικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο να επιληφθεί της πειθαρχικής διαδικασίας κατά της Μ. Φ., διαδικασίας της οποίας την αναστολή ζητεί άλλωστε η Μ. Φ., ως ασφαλιστικό μέτρο, από το αιτούν δικαστήριο. Επομένως, τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο αφορούν εγγενώς όχι τη διαφορά της κύριας δίκης, αλλά άλλη διαφορά, ως προς την οποία η διαφορά της κύριας δίκης έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα. Συνεπώς, για να απαντήσει στα εν λόγω ερωτήματα, το Δικαστήριο θα ήταν υποχρεωμένο να λάβει υπόψη τα χαρακτηριστικά της άλλης αυτής διαφοράς αντί να εμμένει στα στοιχεία της διαφοράς της κύριας δίκης, όπως απαιτεί το άρθρο 267 ΣΛΕΕ.

Τρίτον, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, ελλείπει δικαίωματος άσκησης ευθείας προσφυγής κατά του διορισμού του J. Μ. ως προέδρου του πειθαρχικού τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή κατά της πράξης του J. Μ. περί ορισμού του πειθαρχικού δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για την εξέταση της διαφοράς, η Μ. Φ. θα μπορούσε να προβάλει, ενώπιον του πειθαρχικού αυτού δικαστηρίου, ένσταση σχετική με ενδεχόμενη προσβολή, απορρέουσα από την επίμαχη πράξη ορισμού, του δικαϊματός της να εκδικαστεί η διαφορά από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Εξάλλου, το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι, όπως έχει κρίνει το ίδιο, οι διατάξεις του νόμου περί των τακτικών δικαστηρίων, καθόσον αναθέτουν στον πρόεδρο του πειθαρχικού τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου τη διακριτική ευχέρεια να ορίζει το αρμόδιο πειθαρχικό δικαστήριο για την εκδίκαση των πειθαρχικών διαδικασιών κατά δικαστών των τακτικών δικαστηρίων, δεν πληρούν την εκ του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ απαίτηση, κατά την οποία οι υποθέσεις αυτές πρέπει να μπορούν να εξετάζονται από δικαστήριο που «έχει συσταθεί νομίμως»¹. Επιπλέον, η διάταξη αυτή, στο μέτρο που θέτει μια τέτοια απαίτηση, πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει άμεσο αποτέλεσμα, οπότε η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης επιβάλλει στο ορισθέν κατά τα ανωτέρω πειθαρχικό δικαστήριο να μην εφαρμόσει τις εθνικές διατάξεις δυνάμει των οποίων έγινε ο ορισμός του και, ως εκ τούτου, να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο να εκδικάσει τη διαφορά που υποβλήθηκε στην κρίση του.

Τέταρτον, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, εν προκειμένω, η αγωγή της κύριας δίκης αποσκοπεί κατ' ουσίαν σε μια μορφή ακύρωσης erga omnes του διορισμού του J. Μ. ως δικαστή, μολονότι το εθνικό δίκαιο δεν επιτρέπει και ουδέποτε επέτρεψε στο σύνολο των πολιτών να αμφισβητήσουν τον διορισμό των δικαστών με ένδικο βοήθημα που να αποσκοπεί ευθέως στην ακύρωση ή την αναγνώριση του ανισχύρου ενός τέτοιου διορισμού.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

¹ Απόφαση της 15ης Ιουλίου 2021, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Πειθαρχικό καθεστώς των δικαστών) (C-791/19, βλ., επίσης, ΑΤ αριθ. [130/21](#)).

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582